

זן אבוקדו חדש – 'ארדיט' (00-28)*

עמוס בלומנפלד, מרים אלימלך,

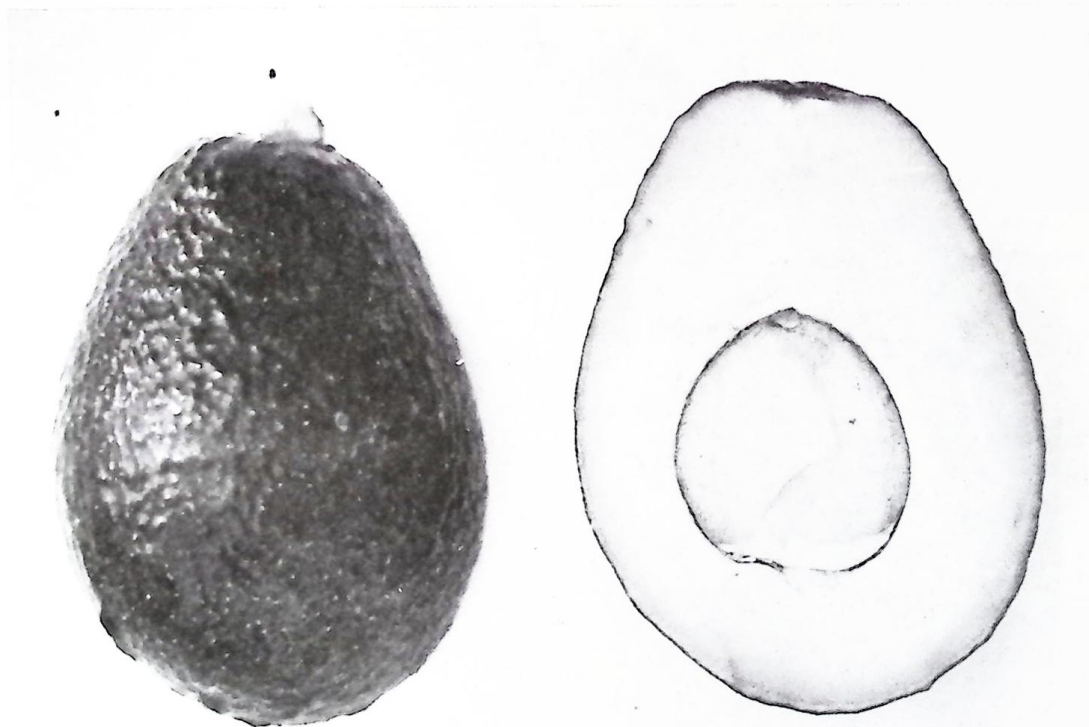
המחלקה לעצי פרי סובטרופיים ונשירים, מינהל המחקר החקלאי מרכז וולקני, בית-דגן

מקור – 'ארדיט' הוא צאצא של עץ הזן המקסיקני מקסיקולה ששימש כהורה נקבי. ההורה הזכרי לא ידוע בוודאות. העץ המקורי גודל בתכנית ההשבחה של ד"ר ברג מאוניברסיטת קליפורניה בריברסייד. ברג איתר את העץ בשל פוריותו הגבוהה וכינה אותו 00-28. אולם לאחר מכן פסל אותו בטענה של טעם נחות. החומר המקורי בקליפורניה הלך לאיבוד. רכב של הזן הובא ארצה בשנת 1975 במסגרת תכנית האינטרודוקציה של המחלקה ומאז נמצא בתהליכי הסגר, הפצה ובחינה. בארץ התבלט ה-00-28 כפורה בכל המקומות בהם נבדק. אנו בדקנו את איכות הפרי מדי חודש החל מהסתיו ועד הקיץ ומצאנו שכמו בזני אבוקדו רבים אחרים

טעם הפרי נחות אם הוא נבדק כשאינו בוגר דיו, אולם לאחר מכן הפרי מקבל טעם טוב ומגיע אף לטעם טוב מאוד. הצירוף של זן פורה עם פרי טעים נראה לנו מצדיק מאמצים רבים בבדיקתו. תוצאות ומסקנות הבדיקות מובאים בהמשך. לאחר שמצאנו שה-00-28 מעניין ועשוי להיות זן מסחרי בישראל שלחנו רכב ממנו לד"ר ברג וביקשנו שיתן לו שם, כנהוג בעת שזן נסיוני הופך לזן מסחרי. השם שנבחר ע"י ברג – 'ארדיט' – יחליף מעתה את כינויו הקודם 00-28.

תיאור הפרי – הפרי אגסי קצר, פחוס מעט בחלקו התחתון. גודל הפרי הממוצע באיזור החוף כ-250 גרם. טווח המשקלים של רוב הפירות 200–300 גרם. הפרי אחיד יחסית בצורתו

פרי 'ארדיט' (00-28)

* מפרסומי מינהל המחקר החקלאי, סדרה ה', 1986, 1812.

ושושני במחלקה לאחסון פירות וירקות של מינהל המחקר החקלאי (דו"ח מחקר).

ניתן לתלוש את הפרי ללא נזק לציפה או להתרככות.

תכונות העץ – העץ בגודל בינוני, כ'האס'. רחב ופתוח יחסית. הפריחה מאוחרת, באפריל-מאי, קבוצת הפריחה A, דהיינו פתיחת פרח נקבי בבוקר וזכרי אחה"צ. עצים נושאי פרי לא נפגעו מקרה שהיתה בחוות עכו בחורף 84/85, בה נפגעו זנים אחרים (להב, זמט, בלומפלד – בהכנה לדפוס) ומכאן הערכתנו שעמידותו לקרה דומה לזו של 'פוארטה'. אולם רק בדיקות נוספות בשנות קרה תוכלנה לתת אינפורמציה טובה יותר באשר לעמידות העץ ופריו לקרה. היבולים גבוהים במקומות שיש עצים נושאי פרי – בעיקר ברצועת החוף. אין בידינו מידע לגבי פוריות הזן בעמקים הפנימיים.

המלצות ומגבלות – פרי הזן טעים, בגודל המבוקש, בוגר בעונה המאוחרת, בעל עמידות טובה לקרה ופוריות גבוהה. יש לקחת בחשבון

ובמשקלו. הפרי ירוק כהה עם עדשתיות קטנות, קליפה חלקה עורית עבה חזקה ומתקלפת. ציפת הפרי בצבע צהוב בהיר ללא סיבים מפריעים. מירקם הציפה בעת ההבשלה מוצק. הזרע קטן יחסית ומשקלו כ-10% בלבד ממשקל הפרי.

קטיף והבשלה – ברוב השנים בהן נבדק הפרי נמצא כי יש לו טעם סביר החל מתחילת אפריל. טעמו משתפר במהירות, הוא טוב במאי וטוב מאוד ביוני. מכאן שעונת הקטיף העיקרית מתחילת אפריל עד סוף יוני. יתכן כי באיזורים מסויימים או בשנים מסויימות יבכיר ויתכן שניתן יהיה לקטפו גם מאוחר יותר.

את טעמו הסביר מקבל הזן בהכילו כ-15% שמן, המקביל ל-25% חומר יבש. התרככות הפרי תקינה לחלוטין במועדים שצויינו. משך הזמן להתרככות ב-20 מ"צ כשבועיים בתחילת עונת הקטיף ו-8 ימים בסוף עונת הקטיף המומלצת. לא אותרו כל בעיות כאשר הפרי אוחסן ב-5 מ"צ למשך שבועיים והוצא לאחר מכן להתרככות ב-20 מ"צ. מימצאים דומים נמצאו ע"י זאוברמן

עץ 'ארדיט' (00'28) צעיר. מטע בית דגן

שבגלל המספר הקטן של עצים שבהם נבדקה הפוריות יש משום סיכון מחושב בעת הכנסת הזן למטע.

מה'ארדיט' התרשמו משך מספר עונות גם חברי ועדת זני האבוקדו של הנהלת ענף מטעים סובטרופיים. בהתחשב בהמלצות הועדה החליטה הנהלת הענף על אישור הפצתו בשלב זה כזן מסחרי נסיוני, עד 500 דונם ברחבי הארץ. אין בידינו מידע על הפרית הזן – האם יש בו הפריה עצמית או מי המפרה הטוב ביותר שלו, לכן מומלץ בינתיים לא להרכיב או לטעת שטחים רצופים של הזן, אלא 3-4 שורות לסירוגין עם זנים נוספים. אנו מניחים שרוב הפצתו בעתיד הקרוב תהיה על ידי החלפת זן בעצים שאינם מתאימים לאיזור, כגון 'פוארטה' לא פוריה, 'האס' בעל פרי קטן וכדומה. כדאי לטעת גם שתילים במידה ונוטעים אבוקדו. כאשר נוטעים שתילים כדאי להרכיב על מספר כנות לפי המלצות המרכז להכוונת הנטיעה. רכב כדאי לקחת רק מעצים שאין עליהם סימני וירוס כתמי השמש; רצוי מעצים שהורכבו על ענפי חליפין בהם מתגלים סימני המחלה יותר מאשר בהרכבת ראש.

'ארדיט' הינו זן קייצי אשר יתחרה על מקומו במטע עם ה'ריד'. יתרונותיו על פני ה'ריד' – עמידות לקרה וגודל פרי רצוי יותר.

הבעת תודה

המחברים מודים לכל מי שעסקו בהבאת הזן, בהפצתו, בגידולו ובריכוז הפירות לבדיקה. המחקר בוצע במימון חלקי של מועצת הפירות.

New avocado cultivar: I 'Ardith'

Amos Blumenfeld and Miryam Elimeleh,

Agricultural Research Organization, Bet Dagan
Dept. of Fruit Trees (Subtropical and Deciduous).

'Ardith' is a new avocado cv. which was released for commercial experimental plantings. It was selected from material which we obtained from Prof. Bergh in California.

The fruit is green, average weight 250 gr. Matures in April. Taste is good. Yield is high and consistent.